

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

A. Λόλα, E. Ζέτου, F. Μοντάκη

*Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής
και Αθλητισμού*

Αριστοτελείο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

THE EVOLUTION OF WOMEN'S SPORTS PARTICIPATION AND THE PRESENT SITUATION

A. Lola, E. Zetou, F. Mountaki

*Department of Physical Education
and Sport Science*

Aristotle University of Thessaloniki

Περίληψη

Είναι γεγονός ότι τα δύο φύλα είχαν άνιση μεταχείριση σε όλη τη διάρκεια της ιστορικής διαδρομής του ανθρώπου. Στο παρελθόν, οι γυναίκες δεν συμμετείχαν στην πολιτική, στην οικονομία, στις επιστήμες, στην τέχνη, στη λογοτεχνία. Το ίδιο «άβατο» ισχυε και για τον αθλητισμό. Η εκπαίδευση και ο αθλητισμός θεωρούνταν ανδρικό προνόμιο και όχι άμεση επιδίωξη των γυναικών. Οι πατριαρχικοί περιορισμοί, η έλλειψη παρακίνησης των κοριτσιών για σπορ, αλλά και η τάση των γυναικών να έχουν άλλες προτεραιότητες (γάμος, οικογένεια), αποτέλεσαν και αποτελούν τους πιο σημαντικούς λόγους για το διαφοροποιημένο πρότυπο συμμετοχής των δύο φύλων στα σπορ. Βρισκόμαστε στον 21ο αιώνα και δεν υπάρχει πλέον δικαιολογία για τον αποκλεισμό της συμμετοχής των γυναικών στους διαφορούς αθλητικούς όρολους (αθλήτριας, προπονήτριας, διαιτητού, διοικητικού στελέχους κ.λπ.). Είναι καιρός να παραμεριστούν τα στε-

Abstract

Gender inequality has existed throughout history. In the past women were excluded from participation in politics, in the economy, in the sciences, in the arts and in literature. The same applied to sports. Education and sport training were considered a male privilege and not a goal allowed to women. Patriarchal restrictions, lack of motivation for physical exercise for women, along with women's tendency to give priority to marriage and family, were some of the most important reasons for the differential proportion of men and women in sport involvement. However we are in the 21st century. There should be no excuse for women's exclusion from any level of sport (athlete, coach, referee, decision-making positions). It is now the time to eliminate all the stereotypes that degrade women's capacities and abilities, in order to eliminate future discrimination in sport. The purpose of this study is to examine all the

Αλληλογραφία

Αφροδίτη Λόλα,

Πτυχιούχος Τ.Ε.Φ.Α.Α. – Α.Π.Θ.

Μιλήτου 6, Τ. Κ. 56264,

Εύοσμος, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: (+30) 2310756755

e-mail: alola@phed.auth.gr

Correspondence

Afrodite Lola,

Graduate T.E.F.A.A. – A.U.T.H.

Militou 6, 56264,

Evosmos, Thessaloniki

Tel.: (+30) 2310756755

e-mail: alola@phed.auth.gr

ρεότυπα που υποβαθμίζουν τις ικανότητες των γυναικών και να συνεχιστεί να διαμορφώνεται το μέλλον του αθλητικού κινήματος χωρίς διακρίσεις. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει τους παράγοντες που επέδρασαν ώστε να αυξηθεί η συμμετοχή των γυναικών στον αθλητισμό, να εξηγήσει γιατί η συμμετοχή αυτή είναι σχετικά μικρή σε σχέση με τον συνολικό αριθμό των γυναικών και να προτείνει τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων που εμποδίζουν τη συμμετοχή τους.

Λεξεις-κλειδιά: γυναίκες, συμμετοχή, στερεότυπα, αθλητισμός.

factors that affect, influence and increase women's participation in sports; to explain why this participation is low in relation to the general female population and finally to propose solutions in order to deal with the factors that affect women's participation in sports.

Key-words: women, participation, stereotypes, sports.

Εισαγωγή

Σ τους Ολυμπιακούς Αγώνες της αρχαιότητας, οι θρησκευτικές πεποιθήσεις και οι κοινωνικές δομές όχι μόνο δεν επέτρεπαν στις γυναίκες να συμμετέχουν στα σπορ, αλλά ούτε να εισέλθουν στους χώρους τέλεσης των αγώνων, ως απλοί θεατές. Οι γυναίκες, ωστόσο, τελούσαν τους δικούς τους αγώνες, τα Ηραία. Οι αγώνες αυτοί ήταν αφιερωμένοι στη θεά Ήρα και είχαν τις καταβολές τους στις παραδοσιακές ιεροτελεστίες γονιμότητας. Σύμφωνα με κάποιες εκτιμήσεις, οι αγώνες αυτοί προηγήθησαν χρονικά των αποκλειστικά ανδροκρατούμενων Ολυμπιακών Αγώνων (Αλμπανίδης, 2002).

Στη διάρκεια της ρωμαϊκής περιόδου οι γυναίκες σπάνια έπαιρναν μέρος στα ρωμαϊκά σπορ, αλλά τις επιτρεπόταν να παρακολουθούν και να επευφημούν τους αθλητές. Η περιορισμένη συμμετοχή των συνεχίσθηκε και στη διάρκεια του Μεσαίωνα, λόγω κυρίως του θρησκευτικού δόγματος και της ταύτισης την περιόδο εκείνη της θηλυκότητας με την παθητικότητα και όχι με την αθλητική συμμετοχή. Αργότερα στην περίοδο της Αναγέννησης και Διαφωτισμού οι γυναίκες της

ανώτερης κυρίως κοινωνικής τάξης άρχισαν να συμμετέχουν στα γνωστά «ελίτ» σπορ, όπως μπόουλινγκ, κροκέ, τοξοβολία και τένις (Χαραχούσου, 2004).

Κατά τη διάρκεια της βιομηχανικής επανάστασης μέχρι την έναρξη του 20ού αιώνα η περιορισμένη γυναικεία αθλητική συμμετοχή συνεχίζεται, ενώ επιβάλλεται η απαγόρευσή της στους πρώτους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες. Οι άνθρωποι της βικτοριανής εποχής φημίζονται για τη χαμηλή εκτίμησή τους για τις γυναίκες (Reese & Rickerson, 2000). Ο ιδρυτής των αγώνων, Βαρόνος Pierre de Coubertin, αυτοανακηρύχθηκε σφοδρός πολέμιος της συμμετοχής των γυναικών, εκφράζοντας την άποψη ότι αποστολή των γυναικών είναι «να στεφανώνουν τους αθλητές και όχι να αγωνίζονται», εφόσον δεν μπορούσαν να ανταγωνιστούν «επί ίσοις όροις» τους άνδρες σε κάθε αγώνισμα. Επίσης, πίστευε ότι η δόξα της γυναικάς εξαρτιόταν από τον αριθμό και την ποιότητα των παιδιών που θα αποκτήσει. Η άποψη αυτή συνάντησε την αντίδραση πολλών μελών της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (Δ.Ο.Ε.), που υποστήριξαν ότι οι γυναίκες είχαν το δικαίωμα να συμμετάσχουν στους αγώνες,